

מבט לאיראן
9 - 22 בנובמבר 2015
ד"ר רז צימט

עיקרי הדברים

- ✓ הקרבות הקשים בצפון-מערב סוריה ממשיכים להסב אבידות כבדות בקרב הלוחמים האיראנים. בשבועיים האחרונים נהרגו לפחות 17 לוחמים נוספים מקרב משמרות המהפכה האיראנים בסוריה, בהם לפחות חמישה קצינים. **לפחות 57 איראנים, לוחמי משמרות המהפכה נהרגו, מאז תחילת המתקפה הקרקעית בצפון סוריה,**
- ✓ בשבוע האחרון התפרסמו ברשתות החברתיות תמונות עדכניות של קאסם סלימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, כשהוא מתועד באזור דרום חלב, שם מתחוללים קרבות בין צבא סוריה לצבא המורדים.
- ✓ קצין משמרות המהפכה נהרג בעיראק.
- ✓ סוכנות הידיעות האיראנית פארס דיווחה כי איראן תעביר סיוע כספי בסך שני מיליון דולר למשפחות מחבלים ברצועת עזה.
- ✓ אנשי דת במוסד אלאזהר בקהיר פרסמו הודעה בה האשימו את איראן כי היא משקיעה כספים רבים במסגרת מאמצייה ל"שיעזציה" של צעירים סונים במצרים.

הצהרות בכירים איראנים בנוגע למעורבות איראן באיזור

■ מפקד מיליציה הבסיג' של משמרות המהפכה, מחמד-רזא נקדי (Mohammad Reza Naqdi), אמר כי צעירים וחברי בסיג' רבים פונים לאחרונה לבסיג' בבקשה להישלח לסוריה ולעיראק, אך אין לארגון כוונה לשלוח קבוצות של לוחמי בסיג' למדינות אלה. הוא ציין כי כל ה"יועצים" האיראנים, שנשלחים לסוריה, הם מומחים ובעלי ניסיון וכי יש מספיק לוחמים בעיראק, בסוריה, בפלסטין ובלבנון. לפיכך, אין צורך לשלוח קבוצות של לוחמי בסיג' לאזורים אלה, כיוון שהלוחמים המקומיים נהנים מיתרון בולט על פני לוחמים שאינם מקומיים (אלף, 9 בנובמבר 2015).

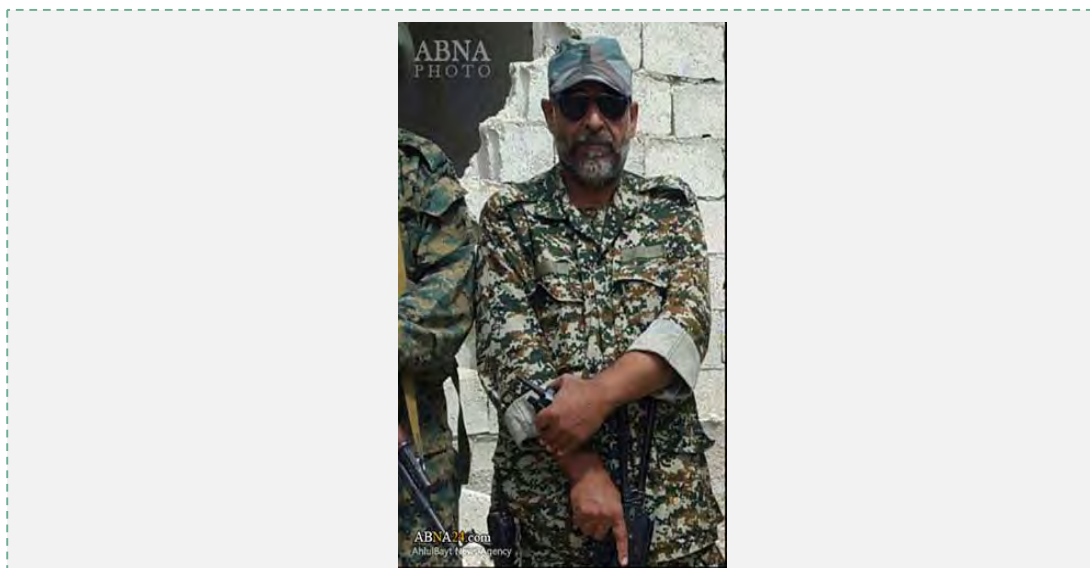
■ סגן שר החוץ לענייני ערב ואפריקה, חסין אמיר עבדאללהן (Hossein Amir Abdollahian), הכחיש כי איראן מתערבת בענייניהן הפנימיים של מדינות האזור ואמר כי יש כאלה שאינם מסוגלים להבחין בין "השפעה איראנית" באזור לבין "התערבות איראנית". בהרצאה באוניברסיטה הטכנולוגית "שריף" (Sharif) בטהראן אמר עבדאללהאן, כי איראן השיגה את השפעתה במשך למעלה משלושים

שנים מאז המהפכה האסלאמית בזכות "התנהגותה ההגיונית ומילים" והיא משתמשת בהשפעה זו לטובת ביטחונה הלאומי והעולם המוסלמי. הוא הוסיף, כי אין ספק שלאיראן יש "השפעה רוחנית" במדינות האזור, אך אין משמעות הדבר שהיא מתערבת במדינות אלה. הוא ציין, כי הצלחתה של איראן באזור נובעת מפעילותם של כלל מוסדות המשטר, ובכלל זה משרד החוץ ומשמרות המהפכה (איסנ"א, 16 בנובמבר 2015).

מעורבות איראן בסוריה

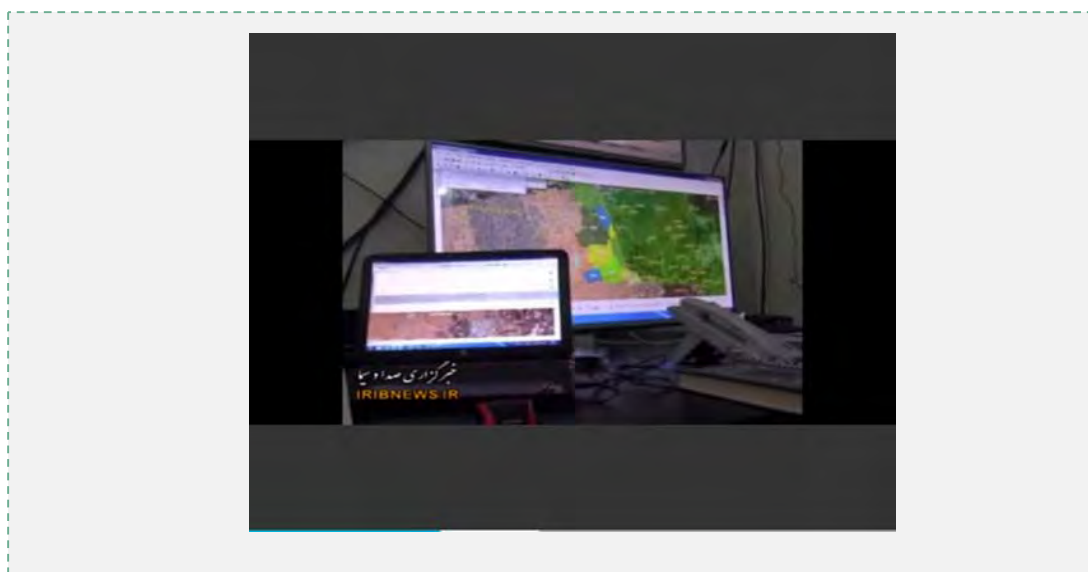
■ הקרבות הקשים בצפון-מערב סוריה ממשיכים להסב אבידות כבדות בקרב הלוחמים האיראנים. בשבועיים האחרונים נהרגו לפחות 17 לוחמים נוספים מקרב משמרות המהפכה האיראנים בסוריה, בהם לפחות חמישה קצינים. בסך הכל נהרגו, מאז תחילת המתקפה הקרקעית בצפון סוריה, לפחות 57 איראנים לוחמי משמרות המהפכה (נכון ל-16 בנובמבר 2015).

■ אתר חדשות איראני, המזוהה עם הימין הרדיקלי, פרסם ב-7 בנובמבר 2015 דיווח על מצב הלחימה בסוריה. בדיווח נכתב, כי בלחימה באזור העיר אלספירה שבמרחב חלב נלחמו כ-2,000 כוחות עלית משש חטיבות של משמרות המהפכה ומחטיבת פאטמיון המורכבת מלוחמים אפגאנים. על-פי הדיווח, משתתפים בלחימה, שנועדה להביא לשחרור העיר מידי דאעש, לוחמים מחטיבת כוחות מיוחדים צאברין (Saberin), חטיבה 15 (אמאם חסן מג'טבא, Imam Hassan Mojtaba), חטיבת כוחות מיוחדים מוטסת 33 (אלמהדי, al-Mahdi), חטיבה 83 (אמאם צאדק, Imam Sadegh) וחטיבה משורייתת חצ'רת חג'ת (Hazrat Hojjat) מאהואז (Ahvaz) (Yalsarat, 7 בנובמבר 2015). משקלם הבולט של לוחמי יחידות מיוחדות בקרב הלוחמים האיראנים מצביע על מאמץ איראני לשלוח למערכה חיילים מיומנים ביותר בעלי הכשרה מיוחדת לביצוע משימות מיוחדות הכוללות, להערכתנו, בין היתר, איסוף מודיעין.

תא"ל פרשאד חסוניזאדה (Farshad Hasounizadeh), מפקדה לשעבר של חטיבת כוחות מיוחדים "צאברין", שנהרג ב-12 באוקטובר 2015 ליד חלב.

■ סוכנות הידיעות האיראנית פארס שידרה ב-22 באוקטובר 2015 סרטון, שצילם כתב רשות השידור האיראני, אשר הותר לו להיכנס לחדר מבצעים משותף סורי-איראני באזור חלב. בסרטון נראו מפות, תצלומי אוויר ומכשירי קשר, שבאמצעותם פוקד חדר המבצעים על הכוחות הצבאיים המבצעים את ההתקפה. על הקיר נראית תלויה כרזה שבה נראים האמאם ח'מיני, המנהיג ח'אמנהאי ודמות נוספת, שלא ניתן לזהותה (הנשיא בשאר אסד?). מבדיקת שמות כפרים, שהופיעו במפות ובתצלומי האוויר, שנראו בחמ"ל, ומהשוואתם לדיווחי התקשורת באותו יום עולה, כי חדר המבצעים המשותף פקד על מתקפה של צבא סוריה (בסיוע לוחמים איראנים), שהתנהלה ב-22 באוקטובר 2015 באזור הכפרי שמדרום לחלב. על פי דברי הכתב האיראני הסתייע חדר המבצעים במזל"טים, שהעבירו לו צילומים עדכניים על העמדות והתנועות של ארגוני המורדים הג'אדיסטים. הסרטון מתפאר כי "הצבא הסורי קוצר ניצחון אחר ניצחון בדרום חלב" ומשחרר אזורים, אשר נכבשו ע"י הכוחות הג'אדיסטים ("התכפירים", או "האויב הטרוריסטי" בפי הכתב האיראני). הכתבה גם משבחת את הניסיון הרב, שצובר צבא סוריה ואת יכולותיו הצבאיות. ברם, בראייה לאחור, נראה, כי הדיווחים האופטימיים הללו היו מוגזמים באשר להתקפה של צבא סוריה נחלה כישלון, שמצא ביטוי בין השאר באבידות רבות לאיראנים, אשר שהו בשטח וסייעו לצבא הסורי.

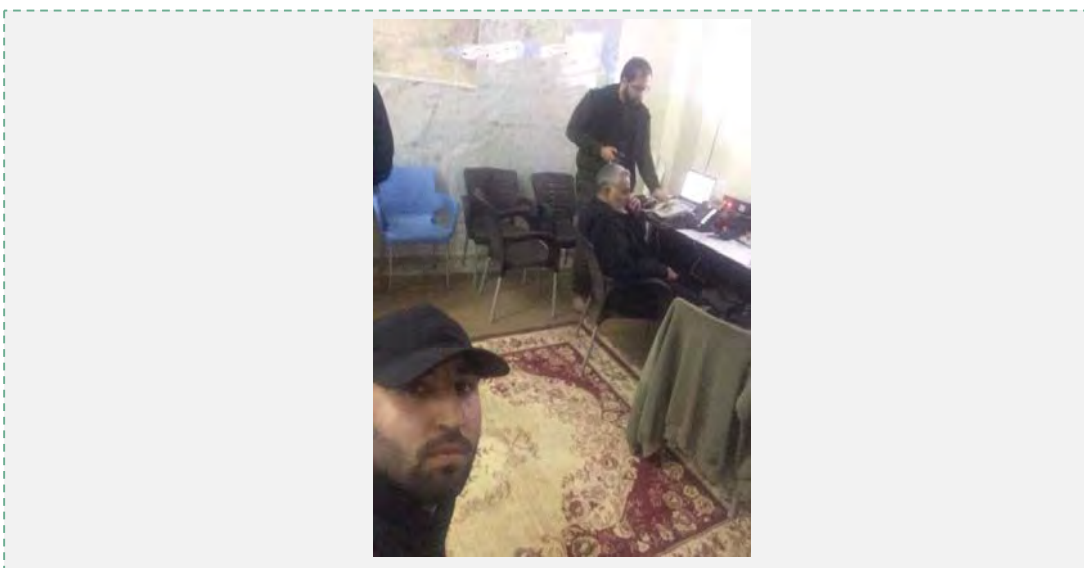

חדר המבצעים המשותף הסורי-איראני (פארס, 22 באוקטובר 2015).

■ בשבוע האחרון התפרסמו ברשתות החברתיות תמונות עדכניות של מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, כשהוא מתועד באזור דרום חלב. בתמונות נראה סלימאני בחברת לוחמי המיליציה השיעית העיראקית חרכת חזבאללה אלנג'באא" (Harakat Hezbollah al-Nujaba) בעיירה אלחאצ'ר (al-Hader), שמדרום לעיר חלב, בה התחוללו קרבות בין צבא סוריה לצבא המורדים, וכן בחדר מבצעים בדרום חלב בלויית מפקד חרכת חזבאללה אלנג'באא', אכרם עבאס אלכעבי (Akram Abbas al-Ka'bi).

קאסם סלימאני עם לוחמי המיליציה השיעית העיראקית "חרכת חזבאללה אל-נג'בא", מתוך: טוויטר, 13 בנובמבר 2015.

קאסם סלימאני בחדר מבצעים בדרום חלב עם אכרם אלכעבי (לידו),
(טוויטר, 14 בנובמבר 2015).

- ב-11 בנובמבר התפרסמו בכמה אמצעי תקשורת איראנים וברשתות החברתיות תמונה המתעדת ג'יפים צבאיים מסוג ספיר (Safir) מתוצרת איראן בשימוש הצבא הסורי.

■ במקביל התפרסם ברשתות החברתיות סרטון בו נראה טיל נ"ט מסוג טאו המשוגר לעבר ג'יפ מדגם זה על-ידי ארגון המורדים צקור אלג'בל (Suqour al-Jabal) המשתייך לצבא סוריה החופשית באיזור דרום חלב (facebook.com/Persian.war.news, 11 בנובמבר 2015).

■ מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי, עלי שמח'אני (Ali Shamkhani), אמר בריאיון לערוץ הטלוויזיה האיראנית בשפה הערבית אלעאלם (al-Alem, 11 בנובמבר 2015), כי מספר ההרוגים האיראנים בסוריה הינו "פחות מחמישים" ואמר כי הסיבה למספר ההרוגים הגדול הוא התרחבות שטח הקרבות בהשוואה לעבר, דבר שמביא להרוגים רבים יותר בקרב "היועצים האיראנים". שמח'אני הוסיף, כי איראן לא הייתה ואינה מעוניינת לשלוח כוחות קרקעיים לסוריה, מכיוון שהסורים יכולים להגן על אדמתם בעצמם. בתשובה לשאלה בנוגע לעמדת איראן ביחס לעתידו הפוליטי של נשיא סוריה אמר שמח'אני, כי איראן תתמוך בכל החלטה, שתתקבל בעניין זה על-ידי אזרחי סוריה באמצעות בחירות.

הוא ציין, כי מדינות המערב ניסו במשך שלוש וחצי השנים האחרונות להפיל את משטר אסד ללא הצלחה, וכעת הן מנסות להשיג בדרך מדינית את מה שלא הצליחו להשיג בדרך צבאית. הוא הכחיש כי קיימים חילוקי דעות בין איראן לרוסיה בנוגע לעתידו הפוליטי של הנשיא אסד.

עלי שמח'אני, מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי של איראן

■ מפקד משמרות המהפכה, מחמד-עלי ג'עפרי (Mohammad Ali Jafari), אמר בטקס לציון ארבעים יום למותו של חסין המדאני (Hossein Hamedani), היועץ הצבאי האיראני הבכיר, שנהרג בחודש שעבר בסוריה, כי לביטחון סוריה יש השפעה ישירה על ביטחונה של איראן. הוא אמר כי אלמלא המדאני, דמשק הייתה נופלת במהלך השנתיים-שלוש האחרונות (תאבנאכ, 17 בנובמבר 2015).

■ סגן שר החוץ לענייני ערב ואפריקה, חסין אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abollahian), אמר בתום סבב נוסף של השיחות הבינלאומיות על עתיד סוריה בווינה, כי העם הסורי לבדו יבחר בעתיד ארצו ובנשיאו. הוא ציין כי איראן לא איפשרה להכליל בהודעת הסיכום של הועידה התייחסות לסוגיית

העברת נשיא סוריה מתפקידו והדגישה כי רק העם הסורי רשאי להחליט בעניין זה (אירנ"א, 14 בנובמבר 2015). בהזדמנות אחרת אמר עבדאללהיאן, כי איראן הציעה לבשאר אסד להעביר את משפחתו לאיראן, אך הוא דחה את ההצעה ואמר כי הוא ואשתו לא יעזבו את סוריה עד הרגע האחרון (עצרי-איראן, 17 בנובמבר 2015).

■ שגריר איראן בסוריה, מחמד-רזא שיבאני (Mohammad Reza Sheybani), העניק ליומון השמרני ח'ראסאן (Khorasan, 14 בנובמבר 2015) ריאיון מיוחד בו התייחס להתפתחויות בסוריה. הוא אמר כי חלב נמצאת כעת בשליטת המשטר הסורי, אך סביבותיה נמצאות עדיין בשליטת "הטרוריסטים". הוא אמר, כי בימים האחרונים התקדמו תומכי המשטר כחמישים ק"מ מחוץ לחלב.

מחמד רזא שיבאני, שגריר איראן בסוריה.

■ בהתייחסו לתגבור הכוחות האיראנים בסוריה חזר השגריר על עמדתה הרשמית של איראן לפיה נוכחותה בסוריה מתבססת על "יועצים" וכי היא מתנגדת לשליחת כוחות צבאיים להילחם במדינות זרות. הוא אמר, כי בשל התגברות הלחימה, היועצים האיראנים נאלצו להגביר את הסיוע שלהם לכוחות הסורים בהתאם להתקדמות הלחימה, וזו הסיבה לעליה במספר ההרוגים האיראנים. הוא ציין, עם זאת, כי לא ניתן להשוות את מספר ההרוגים האיראנים למספר ההרוגים הסורים.

■ שיבאני ציין כי שלוש קבוצות ממלאות כיום תפקיד מרכזי בלחימה: צבא סוריה, שיכולתו נפגעה; "כוחות ההתנגדות" הפועלים בתיאום עם המשטר הסורי, הנושאים על כתפיהם את עיקר המבצעים הצבאיים בזירת הלחימה; ו"כוחות ההגנה הלאומית" של סוריה המורכבים ממתנדבים סורים וממתנדבים זרים מעיראק ומאפגניסטאן ופועלים בדומה למתכונת בה פועלות יחידות הבסיג' באיראן. עוד אמר השגריר, כי איראן משתפת פעולה ומתייעצת באופן שוטף עם רוסיה בנוגע למצב בסוריה ואין, לפיכך, מקום לחשש שמא הרוסים יפעלו בעתיד בניגוד לאינטרסים של איראן.

מעורבות איראן בעיראק

■ קצין משמרות המהפכה, ג'ליל ח'אדמי (Jalil Khademi), ממחוז פארס, נהרג בעיראק (פארס, 17 בנובמבר).

(lesannews.com, 17 בנובמבר 2015).

מעורבות איראן בזירה הפלסטינית

■ סוכנות הידיעות פארס דיווחה (9 בנובמבר 2015), כי איראן תעביר סיוע כספי בסך שני מיליון דולר למשפחות מחבלים ברצועת עזה. נאפד' אלאערג' (Nafez al-Araj), העומד בראש המוסד הפלסטיני אלשהיד (al-Shaheed) אמר, כי הסיוע יינתן לכ-4,700 משפחות מחבלים, שנהרגו מתחילת האנטיפאדה השניה בשנת 2000 ועד ליוני 2014.

■ לפי תכנית הסיוע, משפחת מחבל, שהיה רווק, תקבל שלוש קצבאות בסך 100 דולרים כל אחת, ואילו משפחת מחבל, שהיה נשוי, תקבל שלוש קצבאות בסך 200 דולרים כל אחת. הוא ציין כי הסיוע נועד להקל על מצוקתן של משפחות החללים המצויות תחת מצור ישראלי וסובלות ממצב כלכלי קשה ברצועת עזה. הוא הביע את הערכתו לאיראן על תמיכתה הנמשכת בעם הפלסטיני.

חלוקת הסיוע האיראני למשפחות החללים (פארס).

■ יצוין כי ברצועת עזה פועלת אגודת צדקה בשם אל-אנצאר (al-Ansar), המזוהה עם ארגון הג'האד האסלאמי בפלסטין, ובראשה עומד נאפד' אל-אערג', שהינו פעיל הג'האד האסלאמי. האגודה נוסדה בתקופת האנתיפאדה השנייה (2001), ומשמשת עבור האיראנים צינור לתמיכה כספית בטרור ברצועת עזה ואמצעי להגברת ההשפעה האיראנית בקרב האוכלוסייה. האגודה מסייעת למשפחות מחבלים, שנהרגו (שהידיים), למשפחות, שבתיהן נהרסו, ולמשפחות מחבלים הכלואים בישראל. בעבר סייעה אגודת אל-אנצאר גם למשפחות מחבלים הרוגים (שהידיים) ביהודה ושומרון באישורו ובחסותו של אבו-מאזן.

■ העברת הכספים מאיראן לאגודת אל-אנצאר בסדר גודל של עד כמה מיליוני דולרים מידי שנה, מתבצעת באמצעות הסניף הפלסטיני של קרן השהיד האיראנית (גוף אשר הוקם באיראן ע"י האמאם ח'מיני במטרה לסייע למשפחות החללים במלחמת איראן-עיראק). לקרן השהיד האיראנית שלוחה לבנונית המסייעת לחזבאללה ושלוחה פלסטינית הפועלת גם היא מלבנון ומסייעת לחמאס ולג'האד האסלאמי בפלסטין. אגודת אל-אנצאר, אליה מועברים הכספים מקרן השהיד האיראנית, הוצאה בישראל אל מחוץ לחוק (2003). קרן השהיד האיראנית ושלוחותיה בלבנון הוגדרו כקרנות המסייעות לארגוני טרור ע"י משרד האוצר האמריקאי (2007) משום שהן מעניקות סיוע כספי לחזבאללה, לחמאס ולג'האד האסלאמי בפלסטין.

מעורבות איראן במצרים

■ אנשי הדת של מוסד אל-אזהר (al-Azhar) במצרים פרסמו הודעה בה האשימו את איראן, כי היא משקיעה כספים רבים בניסיונותיה לבצע "שיעזיזה" של צעירים סונים במדינה. אנשי הדת הזהירו, כי פעילות איראן עלולה להביא למלחמות פנימיות ולשפיכות דמים במדינות הסוניות. שיח' אל-אזהר, אחמד אלטיב (Ahmad al-Tayeb), טען כי על הפוליטיקאים האיראנים להוציא את הדת מהמשחקים הפוליטיים ולהשקיע את המשאבים שלהם לטובת הנזקקים והעניים (פארס, 7 בנובמבר 2015).

■ לאחרונה דיווחה התקשורת המצרית, כי צברי מחמד (Sabry Mohamed), מרצה במחלקה לגיאוגרפיה באוניברסיטת אלאזהר הושעה מעבודתו לאחר שהזמין אורחים מאיראן לועידה, שארגן במחלקתו. כמו כן דווח כי משרד ההקדשים המצרי סגר את מסגד האמאם חסין בקהיר בתאריכים 22-24 באוקטובר כדי למנוע קיום טקסים דתיים ביום העאשורא, יום האבל למות חסין בן-עלי המצוין על-ידי השיעים (The Cairo Post, 29 באוקטובר 2015).

■ הפעילות נגד השיעים במצרים מעידה על כישלון מאמצי הממסד הדתי האיראני לשפר את הקשרים עם הממסד הדתי במצרים. לפני מספר חודשים כתב איש הדת האיראני הבכיר, איתאללה נאצר מכארם-שיראזי (Ayatollah Nasser Makarem-Shirazi), מכתב לשיח' אלאזהר, שבו הציע לכנס ועידה של אנשי דת שיעים וסונים על מנת לדון במכשולים הניצבים בפני אחדות אסלאמית ובדרכים לחזק את האחדות בין שיעים לסונים (Press TV, 4 באוגוסט 2015). מכתבו של איש הדת הבכיר לשיח' אלאזהר מבטא מאמץ נמשך מצד בכירים בממסד הדתי האיראני לקדם דיאלוג בין שיעים לסונים. לאחר ההפיכה במצרים בשנת 2011 פעלו אנשי דת איראנים בכירים להידוק שיתוף הפעולה בין הממסד הדתי השיעי באיראן למוסד אלאזהר בקהיר. פעילות זו היא ביטוי להכרה הגוברת באיראן כי מעורבותה האיזורית מעמיקה את החשדנות בינה לבין מדינות ערב הסוניות ומקשה עליה לבצר את השפעתה האזורית.